

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Redactioneel

De kern van de strijd die professionals moeten leveren met hun omgeving heeft altijd met autonomie te maken. De professional streeft naar zelfstandigheid. Hij is tenslotte degene die moet opereren of analyseren. Hij is degene die faalt of slaagt in zijn werk en daarop wordt aangesproken. Hij moet daarom zelf kunnen beslissen wanneer in te grijpen, hoe en hoe lang. De omgeving die mee heeft betaald aan zijn vorming en dat ook doet aan zijn honorarium, wenst mede te beslissen over zijn daden. Deze omgeving is dan weer overheid, dan weer verzekeraar, dan weer politiek of publieke opinie, en soms ook aanpalende beroepsgroepen. In die wirwar van strijdende partijen, die reguleren en gereguleerd worden, doet de professional zijn werk. Rond de analysebank staan niet alleen de sleutelfiguren uit heden en verleden van de patiënt, maar ook die van de analyticus, waarbij de verzekeraar, de instellingsdirecteur, de collega uit de kamer naast de zijne en ook de subsidiegever niet vergeten mogen worden. Op het maatschappelijk-politieke vlak speelt dat er gereguleerd moet worden tussen de verschillende vragende partijen in een wereld waarin de onderlinge afhankelijkheid toeneemt en de neiging alles te willen nauwelijks in toom wordt gehouden door de wens niets te betalen.

Al de hiervoor genoemde partijen willen steeds zoveel mogelijk weten wat de professional doet en waarom. Het is ook voor de beroepsbeoefenaar van belang om dat te laten weten, want door zijn werk te laten zien maakt hij aannemelijk dat het zinvol is. De ethiek van zijn vak verbiedt hem daarbij de privacy van zijn patiënten te schenden. Discretie is een van de grensgebieden waar beroep en maatschappij elkaar treffen en hun wederzijdse grenzen aftasten.

Het is symbolisch dat de eerste vergadering waarvoor de Nederlandse Vereniging voor Psychoanalyse leden van het Nederlands Psychoanalytisch Genootschap op een reguliere basis uitnodigde, handelde over dit onderwerp; het was een genoegen daarbij aanwezig te zijn. De sfeer was collegiaal en de uitwisseling van gedachten had een zodanig belang dat ik u er iets van wil vertellen. Deze bijeenkomst op het niveau van de leden markeerde een belangrijke stap naar verdergaande samenwerking, die in de toekomst nog zeker uitgebreid zal worden, maar ook hier geldt de vuistregel: hoe vertrouwelijker het materiaal, hoe beslotener het gezelschap waarin het gepresenteerd wordt.

Uit de vergadering pluk ik een paar uitspraken die het overdenken waard zijn.

De eerste is die van Niek Treurniet, die breedlachend opmerkte dat als

Freud niet zo indiscreet was geweest, we die avond niet bij elkaar gezeten zouden hebben. Dat sloot erg aan bij de veel bezorgder hartenkreet van Anna Bentinck van Schoonheten: we moeten toch laten zien waar we mee bezig zijn. In een gesprek in de gang met een glaasje in de hand liet ze weten een publicatie voor te bereiden en niet te weten hoe het interessante en unieke casusmateriaal waarover ze de beschikking heeft daarin te verwerken zonder het vertrouwen van de patiënt te schenden. Wouter Gomperts stelde toen apodictisch: tegenover het vertrouwen dat de patiënt ons schenkt, stellen wij de dubbele deur, dat is een eerlijke ruil. Ter vergadering merkte Henk de Meij op dat met het maken van aantekeningen de symbiotische illusie al wordt verlaten, dat de overgang van het analytische uur naar de rapportage naar buiten die is van de diade naar de triade. Hij liet daarover geen waardeoordeel horen, zelf denk ik dat dat een gezonde ontwikkelingsgang is. Mijn gewaardeerde collega Gerdine Veen zei de hele avond niets; twee dagen later kreeg ik een briefje van haar. Met instemming citeer ik daaruit de belangrijkste passage: 'Als gevolg van de ontwikkeling binnen de theorievorming van de psychoanalyse – namelijk het steeds meer belang hechten aan de interactie behandelaar-patiënt en het toekennen van individuele betekenissen aan gevoelens, in tegenstelling tot het doen van algemeen geldende uitspraken over hoe de psyche werkt, zoals de oude metapsychologie dat doet – krijgen we steeds méér te maken met discretie als probleem.'

Daarmee sluit ze aan op het betoog van Jos Corveleyn en van Philippe Van Haute (*Tijdschrift voor Psychoanalyse* 1997/1) in het discretiedebat. Discretie over de patiënt, discretie over het proces, discretie over de analyticus en toch geen stilzwijgen.

Hans Reijzer